

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hogy egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egy másodos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Állami közigazgatás.

Nagy betegek van az országnak. Az orvosok kimondták a sentenciát, hogy csak nagy és radikális kurával lehet rajta segíteni. Amde hol beteg van, vannak kuruzslók is, kik tele beszéltek a beteg fejét, hogy ide nem kell operáció, van nekik csodaszerük, mely a lankadó erőt s a halni készülő életet visszahozza. A beteg ágyát a tudósok és sárlátának egész legiója állja körül, s a környezet félve várja, hogy mi lesz a beteg sorsa.

Ez a beteg a közigazgatás.

A művelt közvélemény s a korszellem már kimondotta, hogy ez az intézmény vérszegénységben szenved, erői naponként fogynak, s ha új vért nem bocsátanak a kiszáradt erekbe, halni fog. Amde a magyar konservato-

rium s minden káán esomót kereső ellenzék sárlátánai védelmére kelnek a dicsőséggel koszorúzott, de elvénült testnek. Azt maguk is beismerik, hogy van egy kis baj, azonban ehhez nem szükséges nagy műtét, hanem elég valami gyenge érvágás is. És foly a harez a tudósok és kuruzslók között ádázul és elkecseregetten. Csak nehogy a beteg essék áldozatul.

Az utolsó évtized alatt alig volt törvény, még a véderő törvényt sem véve ki, mely oly általános érdeklődéssel találkozott volna, mint az állami közigazgatásé. Ez a nagy szabású reform, mely ezredéves alkotmányunk egyik legnevezetesebb, de elvénült intézményét akarja megdönteni, mint általában minden nagy újítás — a társadalom minden rétegében általános izgalmat keltett. Akadtak, kik érdekeiket látván veszélyben — feljajdultak s közigazgatásunk ezredéves dicsőségére hivatkozva, nagy szavakkal mondtak pereatot a reform felett, de az igazán művelt magyar közvélemény a legbensőbb örömmel üdvözölte az államosítás eszméjét. Az intelligens osztály, mint a haladás egy fontos eszközét, a közönség pedig sorsa javítását látta benne. Az ellenzék pedig, mely Sanchó Panzaként minden törvényjavaslatot szélmalomnak néz, vitézül neki ront ennek is s védelmére kel annak az intézménynek, melyet annak idejében annyit korholt. Az eddigi tapasztalásokból ítélve azt kell hinnünk, hogy ha a kormány megváltoztatná szándékát, s a jelenlegi közigazgatás mellett foglalna állást, az ellenzék bizonyára az államosítás mellett rántana kardot. Az ellenzék állapota nem elveken s meggyőződésen alapul, hanem azon ferde felfogáson, hogy a mit a kormány akar, azt az ellenzék nem akarhatja.

Elismerjük azt, hogy voltak kérdések, melyeknél az ellenzék magatartása némileg indokolva volt, de a közigazgatási reform felett alig lehet vitatkozni. Hogy mit veszünk a régi intézménnyel senki sem tudja megmondani, de hogy mit nyerünk az újjal, azt mindenki érzi.

A törvényhatóságok tehát gyülesezhetnek s az ellenzéki matadarok faluzhatnak, bujtogathatnak, az új reformot a magas kormány az egész ország hasznára kereszttől fogja vinni, mert az a hang, mely egyes törvényhatóságok s az ellenzék kebeléből kitör, nem a magyar közvélemény hangja, hanem önérdeké s ennél fogva annak elbírálására, hogy vajjon a tervbe vett közigazgatási reform hasznos-e az országra vagy nem — irányadó nem lehet.

SZEMLE.

Belcsóv pénzügyminiszter ellen Szófiában márcz. 27-án gyilkos merényletet követtek el. A mint este háromnegyed 8 órakor Stambulov miniszterelnökkel hazament, három-négy merénylő megtámadta őket. Háromszor löttek revolverből a miniszterre, az utolsó lövésre Belcsóv pénzügyminiszter holtan rogyott össze, Stambulov miniszterelnök sértetlen maradt. A merénylők elmenekültek. A merénylet részletei a következők:

Stambulov miniszterelnök és Belcsóv pénzügyminiszter este háromnegyed 8 órakor távoztak a Panesov-féle csukrászobából s a városi park szélén fekvő gyalogjárón igyekeztek hazafelé. Csakhamar három-négy gyanús külsejű ember csatlakozott hozzájuk s alig, hogy a park kapuja tájára értek, lövés dördült el, mely Belcsóvot találta. Stambulov a felfegyverezett emberek láttára futásnak eredt s hangosan segítségért

A „Székelyföld“ tárczája.

A kereskedelemről.

(Felolvasta Dobay János a Kereskedő Ifjak Társulata által f. évi márczius 30-án tartott társas-estélyen.)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A kereskedő ifjuság küldöttsége ezelőtt egy néhány nappal egy számlát nyújtott be hozzám kifizetésre. Ezen számlán ki volt mutatva, hogy én három év óta az ifjuságnak egy felolvasással tartozom. Utána néztem emlékezetem naplójában s csakugyan úgy találtam, hogy én három év előtt s aztán többször megújított ígéretem szerint köteles vagyok egy felolvasást tartani. Minthogy a felolvasás nem olyan tartozás, melyet részletfizetéssel lehetne törleszteni: mai napra tüstem ki a fizetést s íme azt 200 tanu előtt teljesítem is.

Mikor aztán felolvasásomnak vége lesz, a kereskedő ifjuság majd kegyes lesz az én számlámra ráírni, hogy „fizetve van“ s ezzel a mi ügyletünk véget ért. Hanem azt ünnepélyesen kinyilatkoztatom, hogy ha a nyugtára nem tesznek bélyeget, miképen a számlára nem tettek, feljelenem az egész esetet a fiáncbiztosnak.

Mintha látnám az önk ajkain azon maliciozus megjegyzést lebegni, hogy a bélyegtörvény szerint 2 frton aluli érték után nem kell nyugta bélyeg s minthogy az én felolvasásom két krajczárt sem ér, legyen nyugodt, mert az államkincstár nem fog megrövidülést szenvedni.

Hát erre én azt mondom, hogy önöknek igazuk van s a nyugtát stempli nélkül is elfogadom.

Ezen rövid kereskedői és fináncziális izü bevezetésből első sorban az tűnik ki, hogy ismét a magam és többi felolvasó társaim hibájába estem, t. i. olyan dologról beszélek, mihez nem értek, mert bizony én annyit értek a kereskedői és fináncz tudományhoz, mint akár Szabó Estány felolvasótársam a mézes pogácsa, vagy Málvín hugom a paprikás csirke gyártáshoz, mikről pedig igen érdekes és mulattató felolvasásokat tartottak.

Ha már belekezdtem, tovább folytatom. Különben nincs mitől tartanom, mert önök udvariasabbak lesznek, mintsem kinevessenek, a helyi lapról pedig nem félek, mert szerkesztője igen jó barátom.

Mai korban — tisztelt hallgatóim — a tudomány emberei némi kicsinyléssel szoktak a kereskedelemről beszélni, hej pedig, a ki az emberiség művelődés történetét egy kissé ismeri, tudhatja, hogy kereskedelem nélkül a tudomány nem állana azon magas színvonalon, a hol áll.

Ha az emberiséget egy nagy élő testnek tekintjük, bizonyosan a kereskedelem a tudó, melylyel e nagy test lélegzik.

A kereskedelem évezredek óta a tudományoságnak terjesztője és fejlesztője s az emberi művelődés leghatalmasabb eszköze, előmozdítója volt. Nem a tudomány vagy kard emberei, hanem bátor szívű kereskedők mentek neki legelőször az ismeretlen nagy világnak, ők hozták össze a kü-

lönöző országok népeit és cserélték ki az egyes népek ismereteit s nyomukban mindenütt gyorsan kifejlődött a kultúra. Kereskedők nyitottak meg az ó- és új-korban ismeretlen területeket az emberiség számára, sok és gazdag ismereteket szolgáltatván a tudománynak. Azért uraim és hölgyeim tiszteletünk a kereskedelemnek.

De elég ebből a komoly fejtegetésekből, pengessünk egy kissé vidámabb hurokat.

Ha derült szemekkel nézzük a dolgokat, azt kell mondanunk, hogy mindnyájan kereskedők vagyunk s ez a szép világ nem egyéb mint egy nagy árucarnok, melyben adunk, veszünk, cserélünk, berélünk, ki-ki a legjobb árban igyekszik tudni azon, a mivel bír.

Egyik árucikkeit, a másik meg szellemi tőkét, testi és lelki előnyeit bocsátja áruba. Senki sem heverteti árúját. A hivatalnok, művész, vagy író a maga tehetsége után ép úgy megkapja az ő hasznát, mint a kereskedő cikkeit után. A hivatalnok eladja képességeit az államnak s kap érte 800 vagy ezer forintot, a kereskedő elad egy horodó kávé s kap érte 10 frt hasznát. Tiszta csupa kereskedés mindakettő.

Azért nincs miért egymást görbe szemmel néznünk, mert bizony mindnyájan egyformák vagyunk: adunk, veszünk, cserélünk, berélünk s ki-ki olyan perczenttel dolgozik, a hogy csak tud. Egyik fél vesz, a másik meg nyer. És a mint van ma, úgy volt ez régen is.

A legszerencsétlenebb üzlet volt — miről a tör-

kiáltott, míg Belosov a parkba menekült, a hova még két lövést röpítettek utána. A harmadik lövés találta s a miniszter arcával a földre bukott. Rövid néhány percczel ezután kilehelte lelkét a szerencsétlen áldozat. Csakhamar a helyszínére érkezett a Stambulov által kirendelt rendőrség és a kadét-iskolának egy szakasza, mely az egész utat elzárta. A tettesek e közben az est sötétében elmenekültek. Később egy század gyalogság is kivonult s ezek állottak sorfalat a gyilkosság színhelyén. A merényletnek eddig még nyoma sincs, habár már sok gyanús embert tartóztattak le. A rendőrség a legnagyobb erővel kutatja a tetteseket.

Bukarestben határozottan állítják s a körülmények valósággal a mellett is szólnak, hogy a szófiai gyilkosságot Bender követelte. Bender kövülbelül két héttel ezelőtt Oroszországból ide érkezett s hamis név alatt a Gabrovani-fogadóba szállott. Néhány odavaló ember azonban, a ki már régebbi itt tartózkodása alkalmával érintkezett vele, ráismert s a liberális újságok másnap közölték is a híres merénylet ittlétét és követelték kintását, mert már akkor igen jól tudták, hogy jó szándékok nem vezetik Bukarestbe a hírhedt összeesküvőt. A kormányparti újságok azonban tagadták Bender itt tartózkodását. Bender, a mi itt volt, több bolgár emigránssal közlekedett, a mult szombaton pedig a reggeli gyorsvonattal Gyurgyevóba utazott, a hol Karavelovval volt találkozója. Innen aztán megint visszatért Bukarestbe. Csütörtökön két társa kíséretében megint elhagyta Bukarestet s az esti vonattal Gyurgyevóba utazott, a honnan hajón Belgradba ment. Itt állítólag egy dragomán, mások szerint Jakobson nevű emberrel találkozott. Bendernek ittléte alkalmával több, mint 100.000 rubelje volt. Általában azt hiszik, hogy Stambulov meggyilkolása esetén a mi kétségtelen célja volt a merényletnek, azonnal puccsot akartak csinálni az összeesküvők. (N. W. T.)

Törvényjavaslat a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

Az alispán és az annak alárendelt közegek.

(Polytás.)

79. §. A hivatal főnöke személyesen felelős a hivatal ügykörébe eső teendők pontos és megfelelő ellátásáért.

Az alárendelt mérnökök a főnök utasításait és rendeleteit tartoznak teljesíteni.

ténelem megemlékezik — az Ezsaue, kiről a szent irás két dolgot jegyzett fel. Először azt, hogy egész teste veres szőrrel volt borítva, miért is erős gyanu terheli, hogy Csillag Anna pomádét használt s másodsor pedig azt, hogy zsidó ember léte nem volt egy csepp kereskedői talentuma sem, mert egy tál lencsért — pedig tőpörtő sem volt tetején — eladta első szülöttség jogát Izsáknak. Nem csinálhatott volna rosszabb üzletet, ha délamerikai pénzműveletekbe bocsátkozott volna sem. Különbö meg kell jegyezni, hogy az Ezsau üzlete volt az első eset, midőn egyik zsidó, a másik zsidót alaposan becsapta.

Hítvány üzlet volt az is, midőn a szent írásbeli Józsefet testvérei eladták idegen kereskedőknek. A sors később kárpótolni akarta a szemérmes Józsefet a szép Putifárné szerelmével, azonban József okvetlenül megakart érdekelni a „szemérmes” nevet s így a legérdekesebb ponton abban maradt a dolog, vagyis ez az ókori szerelmi regény abban végződött, hol a mostaniak kezdődnek. Szép volt tőle, de nem nagyon érdekes.

Az ember vásár meg van ma is. Nemcsak rab-szolgát, de feleséget is lehet jó pénzen kapni. Csaknem egész keleten a házasság nem egyéb, mint üzlet. A lánynak meg van az ára szabva, s a mi a gavallér le nem szurkolja, epedhet a hold világánál Ott a jámbor mondás mit mi nálunk a szegény leánykérőkre oly jó lelkien szoktak alkalmazni, hogy „szegény de józan elméjű s munkája után megsegíti az isten” nem elég a házassághoz; a józan elme, ha egybe-

Műszaki javaslatok adatainak alaposságaért és valódiságaért a főnökkel szemben a javaslatot készített mérnök felelős.

Az államépítészeti hivatal kiadmányait és javaslatait a főnök akadályoztatása esetén annak nevében helyettesíti írja alá.

80. §. Az államépítészeti hivatal tagjainak felelőssége és fegyelmi viszonyai tekintetében ezen törvény, valamint az 1890. I. t.-cz. rendelkezései mérvadók, egyebekben a szolgálati utasítás intézkedik.

81. §. Az építészeti hivatalnak a törvényhatóság és községi közegek irányában való viszonyát a 1890. I. t.-cz. szabályozza.

G. A vármegyei állatorvos hatásköre.

82. §. A vármegyei állatorvos állategészségi ügyekben szakközege az alispánnak és a gazdasági felügyelőnek.

E minőségben intézkedéseket hoz javaslatba, melyeket a gazdasági felügyelőnek terjeszt elő és felügyel, hogy az állategészségügyi szabályok a megye területén pontosan végrehajtsanak.

Részletes ügykörét 1888. VII. t.-cz. rendelkezései, valamint az ügyviteli szabályzat állapítja meg.

83. §. A vármegyei állatorvos az alispán rendelkezéseihez képest megvizsgálja a járási és községi állatorvosok működését és a községeknek állategészségügyi állapotát.

Eztleleteit és javaslatait a gazdasági felügyelővel és ennek utján az alispánnal közli.

H) A levéltárnok hatásköre.

84. §. A levéltárnok a vármegye levéltárát az ügyviteli szabályzat értelmében kezeli és őrzi.

Az alispán a levéltárnokot kisegítő erő gyanánt más hivatalos teendők ellátására is utasíthatja.

A levéltárnoki külön állások, az élethossziglan kinevezett levéltárnokok állásának megváltozása esetén, egyes vármegyékben beszűnethetők, vagy a kezelő személyzet sorába illeszthetők.

I) Járási szolgabírák és alárendelt közegek hatásköre.

85. §. A közigazgatási járás élén a belügyminiszter intézkedéséhez képest főszolgabíró vagy szolgabíró áll.

A szolgabíró hatásköre a főszolgabíró hatáskörével azonos; különbség közöttük csak rangra és fizetésre nézve áll fenn.

86. §. A szolgabíró külön pecséttel bír, a törvény hatóság czimerével s a járás nevét tartalmazó körirattal.

87. §. A szolgabíró segéd- és kezelő személyzetét a belügyminiszter állapítja meg, minden szolgabíró mellé azonban szervezendő:

a) tisztviselő minőségben:

legalább 1 szolgabíró,

1 járási gyám,

1 járási orvos,

1 járási számvető, ki a vármegyei köz-

ponti számvetőség személyzeti létszámához tartozik;

b) kezelő személyzet minőségében: legalább 1 írnok és a szükséges képest 1 járási végrehajtó.

Ezeket kivül a belügyminiszter a szükséghez

nincs, ott nem kap feleséget. „Adsza s nesze” így kötik ott a házasságot. Ebből a rossz szokásból különben valamicske szívargott át hozzánk is, a mi művelt társadalmunkban sem ritka az üzlet-házasság, habár finomabb alakban. Istennem! hány bájos hölgyecskét adnak el mai korban is jó pénzért, de hány rossz üzletet csinálnak is ily uton!

No de hát az ember utóvégre is a legbizonytalanabb árucikk s mindennél jobban ki van téve a tözsedt árfolyam hullámzásának. Egy asszony, ki-ről házasság után tűnik ki, hogy az ő szelid, kedves mamája nem egyéb mint egy házastárs anyós, vagy a férj, ki-ről házasság után tudódik ki, hogy kártyás, korhely és szeretőt tart, bizonyosan 50 százalék értékcsökkenést tüntet fel. A vásáros felek hamar arra a meggyőződésre jutnak, hogy rossz üzletet csináltak.

Az ó-korban tisztelt hallgatóság! — kizárólag a cserekereskedés volt divatban. A réz, ezüst és aranypénz csak évezredek múlva jött forgalomba, a bankpénz meg egészen az új-kor találmánya. A legelső római pénz neve az grave vagy a libralis. Egy mindkét felén domboru nagy rézdarab ez és épen egy fél kilogrammot nyom. Egy darab van a budapesti nemzeti muzeumban is. Büszke is rá Pulszky Ferencz. A mai kor gyermeke felő tisztelettel tekint e reneteg apró pénzre s önkéntelenül az jut eszébe, hogy milyen szabók lehetnek annak idejében s milyen zsebeket varrhattak a fél kilós krajczárok elhordázására. A sok pénz ekkor ugyancsak terü volt. Akkor próbálta volna valaki a fél milliós poszttkiszit elemelni. Évszázadokon át a fél kilós pénz mind kisebb-

képest egy vagy több közigazgatási gyakornokot, — a földművelésügyi miniszter járási állatorvost, — a honvédelmi miniszter pedig, ha a számvetők a katonai ügyeket ellátni nem képesek, ezek ellátására segéd közegeket alkalmazhat.

A szolgabírónak alárendelt közegek nem bírnak önálló hatáskörrel, hanem a szolgabíró felügyelete alatt és az ő felelőssége mellett működnek.

88. §. A főszolgabíró a közadók és a közadók módjára behajtandó tartozások, valamint általában a közigazgatási végrehajtásokra vonatkozó teendőit az alája rendelt végrehajtó, illetőleg a községi előljárással által teljesített.

89. §. A szolgabíró idegen pénzt vagy pénztértéket nem kezel.

Tartozásait egyesek a fennálló vagy megállapítandó szabályok szerint az adóhivatalnál, vagy esetleg a községi pénztárban röjják le.

A mennyiben felsőbb hatóság intézkedése következtében átmoneti pénzek és pénztértékek a szolgabíróhoz mégis kerülnek, azok könyvelése és kezelése szorosan az ügyviteli szabályzat rendelkezései szerint eszközözendő.

90. §. Az ügyviteli szabályzat határozza meg egyesek magán ügyeire vonatkozó azon eseteket, melyekben a szolgabíró a székhelyén kívül kifejtett eljárásért külön napidíjat, vagy utiköltséget felszámíthat, és szabja meg a törvényes igények mérvét, valamint az igény érvényesítési módját.

91. §. A szolgabíró általános feladatai a következők:

a) eljár a törvény keretén belül mindazon ügyekben, melyeket a törvények és törvényes rendeletek hatáskörébe utalnak, valamint gyakorolja azon jogokat, és teljesíti azon köteleességeket, melyek a fennálló törvények és rendeletek által rá ruháztattak;

b) járásában a közigazgatás zavartalan menetére ügyel és akadályait elhárítása tekintetében saját hatáskörén belül intézkedik, illetőleg illetékes helyre jelentést tesz;

c) elsőfoku közigazgatási hatóságot képez és mint ilyen, ugy a törvény által meghatározott, valamint mindazon esetekben, melyekre nézve más elsőfoku hatóság nincs kijelölve, határoz, illetőleg intézkedik;

d) felügyel a törvényes rendre és minden fontosabb mozzanatról az alispánt haladéktalanul értesíti;

e) felügyel a személy- és vagyonbiztonságra;

f) pontosan végrehajtja, illetőleg végrehajtatja az alispán rendeleteit és a többi felettes hatóságok intézkedéseit.

92. §. Az alispán a szolgabíróhoz rendeleteket és utasításokat közvetlenül intéz.

A főispánnak közvetlenül alárendelt szakfőnökök illetékességük körében szintén közvetlenül, de megkeresések útján érintkeznek a szolgabíróval. Oly intézkedések azonban, melyek az egész megyére vagy több járásra hatnak ki, velük az alispán útján közlendők.

93. §. A szolgabíró, mint a 87. §-ban felsorolt közegek főnöke, gyakorolja velük szemben az 52. §.

kisebb lett s végre is úgy elfogyott, hogy ma már a szegény embernek alig van belőle.

Egészen belemelegedve a pénz és kereskedelem tárgyalásába, meg kell emlékezni egy nevezetes középkori üzletről, mely szerencsére megmaradt, mert ha sikerül, bizony mondom más képe lenne ma Európának. Önök bizonyára emlékeznek tisztelt hallgatóságaim a nagy angol király, „Oroszlán-szívű Richard” ama híres mondására „Egy országot egy lóért!” Szegény királynak egy vesztett csata után menekülnie kellett s azért akart ilyen bolond üzletet csinálni. Már most gondoljunk meg azt, hogy ha abban a pillanatban egy lókupecz Iczig vagy Salamon előáll s az üzletet hirtelen megkötik, mi lett volna. Az lett volna, hogy oroszlan-szívű Richard lett volna a ló s Iczig az ország. Richard ellovagol. Iczig meg beleül büszke Anglia trónusába s megalkotja az Iczig dinasztia. A büszke és szabad Albion lett maig is Iczigek uralkodnának, mert ez a faj nem szokott kihalni, trónörökös mindig lett volna bővön.

Ezer szerencse tehát, hogy Richárdnak nem akadt zsidója, — pedig zsidó mindig s mindenütt van — mert bizony ma a héberek uralnák a világot s még tán Kézdi-Vásárhelyt is »Kohnok, Edel-Bim- és Diamantsteinok nevei pompáznak az üzletek felett s nekem is díszes zsidó hölgyközönségnek kellene felolvasnom, persze egészen más-tárgyról.

Még sok historiai üzletről tudnék önöknek regélni, de sietnem kell, mert egy felolvasásnak 10 oldalon túl terjedni nem szabad s pedig már a 7-iken vagyok.

e) és f) pontjaiban foglalt jogokat s a mennyiben az ügyviteli szabályzat során részletezett rendes orvosok hátránya nélkül lehet, őket a járási orvos kivételével, más hivatalos teendők ellátására is megbízhatja.

94. §. A járási orvossal szemben a szolgabíró felügyeleti joga következőleg szabályoztatik:

Jogában áll öt hatáskörébe eső teendők ellátására kiküldeni, tőle jelentést vagy szakvéleményt kívánni, vagy öt szóbeli jelentés adásra a hivatalba rendelni.

Időszaki jelentéseit, melyek nála nyújtandók be és általa terjesztetnek az illetékes helyre, észrevételeivel elláthatja.

Fegyelmi vizsgálatot ellenük nem rendelhet, de javaslatára az illetékes hatóság a fegyelmi vizsgálatot ellenük elrendelni köteles.

95. §. A csendőrséggel szemben való jogait a m. kir. csendőrség számára kibocsátott utasítás szabályozza.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— **Kinevezés.** A kézdívasárhelyi kir. törvényszék elnöke, a helyi kir. járásbíróshoz segélydíjas joggyakornokká Szentpáli Dávid fogarasi ügyvéd-jelöltet nevezte ki.

— **A kézdívasárhelyi kereskedő ifjuság** jól re-nomirozott estélyei számát ismét egygyel szaporította, rendezvén husvét második napján egy minden tekintetben szépen sikerült mulatságot. Csinos volt a terem, csinos a közönség s igen élvezetes a műsor. A programot a helybeli népzene kar „Hunyadi indulója” nyitotta meg. Nem szokás a fizetett zenészek működéséről kritikailag megemlékezni, de ezuttal mégis dicsérettel kell szólnunk azon szembetűnő nagy haladásról, melyet zenekarunk utóbbi időben felmutat. A határozottan szép és igen gondosan betanult darab Erdődi karmestert dicséri. A műsor második pontját Dobay Jánosnak, lapunk szerkesztőjének felolvasása képezte, melyet mai tárczáinkban vesznek olvasóink. Székely Málvín k. a. szavatairól, mint általában minden eddigi szerepléséről, dicséretet kell mondanunk. Akár szaval, akár felolvas, mindig csak szépet kapunk tőle. A kereskedő ifjuság két zene-darabot produkált. Mindkét piece határozott sikert aratott. A gondos betanulás és vezetés itt is az Erdődi karmester érdeme. Molnár Kálmán ur humorisztikus verseket szavalt s azon különös kitüntetésben részesült, hogy szavallatát háromszor megújrazták. Mind háromszor tudott újat produkálni s élénk, ügyes előadásával sok tapsot aratott. Oh vajha más szavalók is így gondolkodnának s a „honvéd özvegyek” véglegesen nyugalomba helyeztetnének. A jól sikerült műsor után

Én úgy tartom tisztelt hölgyeim és uraim, hogy az egész vitág egy nagy üzlethelyiség, melyben folyton járnak-kelnek az emberek, olosó vagy drága árban kínálva ócska vagy értékes holmijukat. Ez a mai estély sem egyéb, mint egy nagy árubazár, hol szívet árulnak, szívet vesznek, szerelmet cserélnek-berélnek. Megvallom őszintén, hogy szívesen lépnék valamelyik szép hölgyvel cserekereskedésre s örömet cserélnék egy néhány gyöngéd pillantást, ha feleségem itt nem lenne, de így csak legfeljebb csendes szemlélője leszek ama nagy vásárnak, mely itt nemsokára kezdetét veszi.

A mai estély programja is cserekereskedés. Énekelünk, szavalunk s felolvasunk, hogy ezért kapjunk elismerést s tapsokat. Az igaz, hogy mi szereplők nagy percezzel dolgozunk, mert a mi galáns vevőink sokkal többet adnak, mint a meny-nit árunk megérnek. Példa vagyok jó magam, mert ki sem raktam árúmat, azaz hozzá sem fogtam felolvasásomhoz s már az én nőbel vásárlóim a nekem szánt tapsokból 10 százalékot előlegeztek. Hát ha e perczen csüdöt mondanék, azaz e papír darabkák közül egyet valami rossz szellem elkapva s szépen belesülnek írás nélkül felolvasásomba, ugyancsak megjárna önök!

Akármerre világsuk meg a dolgot, bizony mindnyáján üzletemberek, kereskedők vagyunk!

Ha végig tekintek e szép nagy társaságon, azon meggyőződésre kell jutnom, hogy ma itt nagy vásár lesz. Édes mosolyok, nyárias pillantások, gyöngéd kézzszorítások, édes szerelem, egy egész vagy fél életre szóló hűség, házassági ígéretek s egyéb

ősi szokás szerint kedélyes táncvígálmom volt, mely reggel felé ért véget.

— **A közönség figyelmébe.** Mióta a regále kárta-lanitási kötvényeket kezdték kiadni, nyomban felütlötték fejüket ama lelketlen üzerek, kik a népet elbolondítva, fele árban vásárolják a kötvényeket s aztal a népnek jelentékeny károkat okoznak. A közönség érdekében vélünk cselekedni, midőn ki nyilatkoztatjuk, hogy a kézdívasárhelyi takarékpénztárak a kötvényeket kifizetésre elfogadják és pedig rendkívül jutányos árban. A kik tehát kötvényeiket eladni akarják, ne engedjék magukat üzerek által kizsákmányoltatni, hanem forduljanak egyenesen a pénztárakhoz.

— **Öngyilkosság.** Kézdíszentléleki Mátyus Miklós már két év óta reumatikus betegsége miatt nyomta az ágyát. Folyó év március 24-én, míg hozzátartozói templomba voltak, az egyedülletet felhasználván, gyógyíthatlan betegsége miatt felakasztotta magát.

— **Pályázat.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az államvasutak altiszt, pénztárkezelői és szolgaszemélyzete számára folyó évi augusztus 1-től 1894. augusztus hó 1-ig terjedő időtartam alatt szükséges egyenruhák elkészítéséhez megkivántató felső kelmek, továbbá ezen egyenruhák elkészítése és szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdetett. Az érdekelte iparosok ez ügyben bővebb felvilágosítást a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara irodájában szerezhetnek, hol egyuttal a pályázati feltételeket is megtekinthetik.

— **A kereskedelemügyi miniszter** értesítette a marosvásárhelyi iparkamarát, hogy Freytag G. és Berndt térkép-kiadó cégénél (VI. Schottenfeld-gasse 64. sz.) a cs. és kir. osztrák-magyar konzuli hivatalok kézi térképe megjelent. A konzulátum-sokkal érintkező körök tájékoztatására szolgáló mű bolti ára 5 frt.

— **Izgalmak árjegyzéke.** Az amerikai módra üztött reporterkedés Európában is mindegyre terjed, bár ehez még kissé most kell szoktatni az új nemzedéket. Példa rá az a mód, a melylyel egyik Rómában megjelenő lap a reporternek ezt a válfaját mesterségesen megszerezni törekszik. Az említett lap hirdetési rovatában olvasható a következő: „Verekezésről vagy tüzről szóló jelentésért, legszívesebben akkor, ha az egyuttal egy vagy több halalos esettel van egybekötve, fizetünk egy lírát és 50 centisimit, végrehajtott öngyilkosságért 1 lírát, öngyilkossági kísérletért csak 50 centisimit. Gyilkosságoknál, nagyobb betöréseknél, rablásoknál, avagy merényleteknél és hasonló kiválóbb eseményeknél az eset szénázciósága szerint külön megegyezés alapján, de soha sem kevesebbet 5 líránál.”

— **Köszönet.** Elengedhetlen kötelességemnek ismerem a kézdívasárhelyi önk. tüztöltő-egylet zenekarának Urunk feltámadása magasztos ünnepejének közreműködésével emelését a nyilvánosság terén a magam és a róm. kath. hívek nevében megköszönni. Kézdí-Vásárhelyt 1891. márcz. 31. Kiss Gyula róm. kath. lelkész.

a szívtűgyekre vonatkozó czikkekben nagy lesz a kereslet és kínálat. Igen sajnálom, hogy magam is fel nem csaphatok vásárosnak, de a tavaly beszereztem egész életre szükségleteimet.

Rajta tehát uraim és hölgyeim üzérkedjenek, cseréljenek, beréljenek. Itt az ideje, mert jövő far-sangra felmegy mindennek az ára! A gyengébbek kedvéért azonban ki kell jelentenem, hogy a szerelmi adás-vevési szerződésekhöz egy tanu sem szükséges, hogy jogérvényes legyen. Ha pedig váltóval akarnak dolgozni csak két aláírásra van szükség, az egyik a kibocsátó, a másik az elfogadó, de óvakodjanak forgatmányost is használni, mert a szerelem nem olyan érték, mint a melyet kézzől-kézre adni lehetne, igen ajánlom, hogy részletfizetést semmi üzletnél el ne fogadjanak s a fizetési terminusokat lehető rövidre szálják.

Nincs kizárva a lehetőség, hogy önök közül egyik-másik rossz vásárt fog csinálni, s hogy rossz portékát vesz s vagy a megvásárolt áruczikk, melyet az eladó egy egész életig tartónak állított, egy két év alatt elkopik, de hát uram istenem a vásár mindig bizonytalan, a ki jól köt, jól old.

Most már nincs egyéb hátra, minthogy mi is leszámoljunk, a kereskedő ifjuság adja ki nekem a nyugtát, hogy számlám kifizettem. Önök pedig tisztelt uraim és hölgyem fizessék ki az óvadék-kepen benn tartott kilenczven százalék tapsot s ezzel quittek vagyunk. Én pedig önöknek t. hal-gatóim jó vásárt kívánok.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli kereskedő-if-jak társulata által folyó évi márczius hó 30-án (az az husvét másodnapján) saját könyvtára javára rendezett társas-estélyen felülfizetni szívesek voltak: mélt. Gillyén Árpád cs. és kir. kamarás, Long-ger K. József (Bécs) 2—2 frt. id. Tóth István, ifj. Tóth István, Császár Lukács, Mérey Tivadar h. főhadnagy, özv. Tóth Gézáné, Császár Gergely, Jancsó Dénes, Bányai Kristóf, (Tamásfalva) Einzig Bernát (Brassó) Hollandai Pál (Kisjenő) 1—1 frt; N. N. 80 kr; Kiss Károly 60 kr; Kovács Áronné, Barla Ferencz, Kölönte Mózes, dr. Pethő József, özv. Bartha Józsefné, Császár Istre, Wittmann Ágoston gymn. igazgató, Török Sándor, Welnreiter György, Nagy Dénes, Dávid Gyula, özv. Baka Dánielné, Kelemen Elek 50—50 krt; Balogh Gyula, Pap Mina k. a., Györbő Lajosné, Szabó Elekné 40—40 kr; Popovics András 35 krt; Molnár Géza, Szöcs József v. p., Benkő Béla, ifj. Kovács János 30—30 krt; özv. Benkő Pálné, Szöcs Sámuel, Szöcs Károly, Száva Dávid, Ambrus Albert, Boda Gergely 20—20 krt. Fogadják a tiszt. felülfizetők szíves köszönetünk kifejezését. Egyuttal kedves kötelesség teljesítést vélünk tenni akkor, midőn a nyilvánosság terén is a legmelegebb köszönetünket fejezzük ki az estélyen való szíves működésükért Székely Málvín k. a., Dobay János és Molnár Kálmán uraknak, valamint Erdődi János karnagy urnak is, ki fáradságot nem ismerő tevékenysége, és kitűnő szakképzettsége által oly szép sikert tudott felmutatni, ugy a kereskedő-ifjak zeneköre, mint a népzene kar részéről. K-Vásárhelyt, 1891. április 1-én. Fajér Antal, elnök. Wertán Béni pénztáros.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés”, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve ugy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célzt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtalálja a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcaczikket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., ugy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállthatna. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólérsétsétség tekintetében utólréhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendőnek tartjuk itt, mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semmi-nemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szol-gálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósítasainak is mindenkor a párttekineteken felülemel-kező részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból találnunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözs-dei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a tár-sadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereske-delmi, ipari és mezőgazdasági forgalom ma-gyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyaror-szágon. A rendes rovatokon s a fölmerülő esemé-nyekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említhetjük meg, melyek országos hirre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfi-zetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, egész évre 20 frt.

264-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő inté-zet javára Étfalván tett szíves adakozásokról.

Deák Sámuel 4 kr. Bakesi Gábor, Vitályos Ká-roly, Nagy György 10—10 kr. Kis Lajos 40 kr. Imre Albertné 20 l. buza, Bakesi József 1 liter, Zsigmond Pál, Ördög Imre, Péter Gergely, Zol-táni Andrásné 2—2 l., Hatházi Károly 4 l. rozs,

Dálnoki József 1 félliter, Gödri György, Pop Ferencz 1—1 l., Bakcsi Gábor 2 l. törökbuza. Bakcsi Jánosné 2 lit., Vitályos Károly 1 l. fuszulyka. Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket. Kézdi-Vásárhely, 1891. jan. 10.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Vajna Károly,
jegyző.

Piaczi árak

Kézdi-Vásárhelyt, márczius 26-án.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint	6 frt 30 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Rozs (tisztá)	"	3 frt 80 kr
Rozs (elegy)	hektóliterenkint	— frt — kr
Arpa (tisztá)	"	4 frt — kr
Arpa (elegy)	"	2 frt 80 kr
Zab	"	3 frt — kr
Törökbuza	"	4 frt 60 kr
Kása (köles)	"	9 frt — kr
" (árpa)	"	16 frt — kr
Borsó	"	5 frt — kr
Lencse	"	9 frt — kr
Fuszulyka	"	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	"	1 frt 30 kr
Marhahus	kilogr.-kint	— frt 40 kr
Disznóhus	"	— frt 40 kr
Juh-hus	"	— frt — kr
Szalonna	"	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	"	— frt 21 kr

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Hamisított fekete selyem.

Égessünk el egy kis darabot azon szövethől, melyből venni szándékozzunk és a netáni hamisítás azonnal kiderül. Valódi, tisztán festett selyem ugyan azonnal összekondorodik, tüze gyorsan kialszik s csekély világosbarna hamvat/hagy hátra. Hamisított selyem (mely könnyen zsírfényűvé és törékeny lesz) lassan tovább ég, különösen az ontok szélek senyvednek tovább (ha tulságosan vannak festanyaggal telítve). Hátra hagyott hamva sötétbarna, mely a valódival ellentétesen nem kondorodik össze, csak meggörbül. A valódi selyemhamvat, ha összenyomjuk, elporlik, a hamisítotté nem. **G. Henneberg** (os. és kir. udv. szállító) Zürich-ben szívesen küld mintákat valódi selyem-szövetekből mindenkinek. Szállít egyes öltözeteket és egész végeket portó- és vámmmentesen házhoz.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Kézdi-járás főszolgabírója.

Sz 8 43.—1891.

Hirdetmény.

Háromszékmegye Alesernáton község közbirtokossága „Avas-Rétoldal“, „Gálpatak“ nevű erdős területen eladandó 15000 drb tölgy és egyéb fafajok elárverése tárgyában kibocsátott jelen szám alatt február hó 27-én kelt hirdetménynyel kapcsolatosan közhirrététek, mikép ezen erdős terület melletti „Rét-patak“, mely alkalmas a kihasznált faanyag település, a megszabott 3 évi kihasználási időn túl még további 3 évre, évenként fizetendő 2 frt haszonbér mellett, azon vásárlónak, kivel mint legtöbbet ígérővel a vásár említett erdő fái iránt megkötötték, haszonbérbe fog adatni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. évi április hó 1.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Sz. 549. k. i.
1891.

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács által közhirrététek, miszerint a tkts m. kir. pénzügyigazgatóság folyó évi 4900. sz. alatti körrendelete értelmében a folyó évi földadó, házbér házosztály és az I-ső, II-od osztályu kereseti adólajstromok a mai naptól kezdve 8 napi közzsemlére a városi adóhivatalnál ki vannak téve, és ott bárki által hivatalos órák alatt megtekinthetők s esetleges folyamodványait a tkts m. kir. pénzügyigazgatósághoz beadhatják.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. márczius hó 31.

Bartók Károly,
polgármester.

Newyorki Germania

életbiztosító társaság

alapított 1860-ik évben.

Biztosítási állag 1889. év végén M. 226.319,585.
Tiszta vagyon 63 010,357.
Európában elhelyezett tőkék 5.854,622.

Kiváló előnyös díjtablázatok és biztosítási módok.

Magyarországi vezérképviselőség

Budapest, VI. Gyár-utca 13.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„Egyetértés“.

a mely az új évvel immár 25 ik évfolyamába lépett. Eza magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a leg részletesebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár igazgatósága értesíti a nagy közönséget, hogy regále-kötvényeket és utalványokat vásárol, vagy a kötvények és utalványok eladását előnyös összeköttetéseinél fogva jutányos árban közvetíti.

Az igazgatóság.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.